

τρετες φορές τὴν μέραν καμιά φορά και περσότερες.
Ἐπειτα γιατί, παρακαλούμε, νάχουμε μείς παράπονα μὲ τὸ κ. Εινόπουλο, καὶ νὰ μὴν ἔχουν παράπονα τὰ «Παναθηναϊκα», οἱ «Ἀθῆναι», ἡ «Διάπλασις τῶν Παιδῶν» καὶ καθε ὅλη φημερίδα ἡ περιοδικὸ ποὺ στολίζεται μὲ χρήματα του; "Α γελάει ἐμάς δ. κ. Εινόπουλος, τοὺς γελάει κι αὐτούνους, κι ὅτα βρίσκουνται δῆλοι γελασμένοι δὲν μπορεῖς ἡ ἀφεντιά σου νὰ βγεῖς και νὰ βάλεις τὶς φωνές πώς γελάστηκες."

O KALLITEKHNIΣ

κ. Νικολάου μίλησε τὴν περασμένη βδομάδα στὸν «Παρνασσό» γιὰ τὸ Βέρδη σὲ καθάρια δημοτικὴ γλώσσα—τόσο δημοτικὴ μάλιστα, ποὺ τὸ «Νέο Αστυ» τὴ βρήκε σὲ πολλὰ μέρη και πόλη χυδαία.

Δὲν εἶχαμε τὸ εὔτυχημα νὰ τὸν ἀκούσουμε τὸν κ. Νικολάου, μὰ οὔτε και τὴν μελέτη του διαβάσαμε, ἀφοῦ πουθενὰ δὲν τυπώθηκε ὡς τὴν ὄρα (δὲ «Νομᾶς» μὲ μεγάλη του εὐχαρίστηση θὰ τύπωνε κομάτια ἀπ' αὐτὴν), μάθαμε ὅμως ἀπὸ φίλους κάτι νόστιμο γι' αὐτὴν ποὺ ἀξίζει νὰν τὸ γραψουμε, ἀφοῦ πρῶτα σφίζουμε τὸ χέρι του καλλιτέχνη μας και τοὺς συχωροῦμε.

Τὸ νόστιμο λοιπὸν εἶναι πὼς δ. κ. Νικολάου πρὶν ἀρχίσει τὴν κουβέντα του γιὰ τὸ Βέρδη προσεφώνησε, καθὼς εἴπε δὲ ίδιος, πρῶτα τὸν πρόεδρο τοῦ «Παρνασσοῦ» κ. Τιμ. Ἀργυρόπουλο σὲ ὑπερκαθαρεύουσα και μόλις ἔσφλησε μὲ τὴν προσφώνηση ἀρχίνησε ἀμέσως τὴ δημοτική.

Νὰν τῦν τὸ ζήτησε ἀραγες δὲ ίδιος δ. κ. Ἀργυρόπουλος αὐτὸ τὸ ρουσφέτι, η νὰν τὸκανε ἐπίτηδες δ. κ. Νικολάου γιὰ νὰ κουζελιάσει, μὲ τὴν κατοπινή του διμίλια, τὴν καθαρεύουσα;

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Στὴς ἀνοιξίς τὸ ξύπνημα, γλυκοριδιάνται πέρα
Μὲ τὰ μενεκειά βουνὰ τὰ ζεφερένια οὐράνια,
Κρόκους μακριὰ στὸ πέλαγος σκορπίζει ἡ πλάνη ἡμέρα,
Οἱ κάμποι, οἱ κήποι ὀλέανδροι γιομάται εἰν̄ περηφάνεια.

*
Ἄνοιγουν τὰ τραντάφυλλα και στὸ γλυκὸν ἀέρα
Πλούσια τὰ κύρα χύνουνε τὴ ζηγότατα λιθάνια
Δροσολουσμένα ἀπ' τὴν αὐγή, τοὺς ἥλιους τὴ θυγατέρα,
Θὰ πλέξῃ τὰ δεκάδες βοσκῶν στὴν λιγερή στεφάνια.

Στὴς ἀνοιξίς τὸ ξύπνημα, τὰ πάντα ἀναγαλλιάζουν,
Τὰ λουλούδια οἱ τρελλὲς ψυγίς ζεύχλαστα ζηκαλιάζουν,
Τοῦτο γελᾷ, ἐκεῖ γέρνει ἐκεῖ σὰν κόρη νυροπαλή,

*
Κ' ἔμενα ξένο επιθυμιά φλεγίζει τὰ βελούδα
Τὸν κάμπον τῆς πατρίδας μου ν' αχτίων ἔνα φίλι.
Γλυκοτεργάντας φτερωτὸς τὰ μέχρη, ὡς πεταλούδα.
Περάσας N. I. XANTZAPAS

μετα, και σωπαίνανε ὑστερα σὲ νάθελαν νάκούσουνε ἐν δοκιμή τους ἐπίτυχε.

Μιὰ μυρουδιά δυνατὴ και γερή ἔνγκανε ἀπὸ τὴν ὄγην γῆς, κι' δ ἀγέρας καθαρὸς κι' ἀλφόρος τὴν ἀγκάλιαςε σ' ὀλόδροσα κυματίσματα. Εἴτανε μιὰ περικαλη καλοκαιριάτικη αὐγίνη. Τὸ χαρογέλιο τῆς αὐγῆς διοιο μὲ κείνο τοῦ παιδιοῦ που ξυπνάει.

"Οχι πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν ρεματιὰ, σ' ἔνα ζηνογμα τοῦ δάσου, δ. Βερετιέφφ εἴτανε καθισμένος καταγῆς, ἀπάνου σ' ἔνα πανωφόρι. Η Μαρία στεκότανε κοντά του, ἀκουμπισμένη σὲ μιὰ σιμόδα, μὲ τὰ χέρια πίσω, στὴν ἀγκαπημένη τῆς στάση. Σωπαίνανε. Η Μαρία κοίταζε μακριὰ. Μιὰ ἀσπρη σάρπα γλύστρας ἀπὸ τὸ κεφάλι στοὺς ὄμοις της. "Ενα ἀλφόρο φύσημα τοῦ ἀγέρα σάλευε τὰ μαλλιά της, τ' ἀναστηκάμενα μὲ βιασύνη. Ο Βερετιέφφ κράτας γυρμένο τὸ κεφάλι και χτύπας τὴ χλόη μ' ἔνα κλαδί που βάστας στὸ χέρι του.

— Αἴ καλά, εἶπε, εἴσαστε θυμωμένη μαζί μου; Η Μαρία δὲν ἀποκρίθηκε καθόλου.

— Μάσσα, εἴσαστε θυμωμένη, ξαναρώτησε καρφώνοντας τὰ μάτια του ἀπάνου της. Η Μαρία τὸν κοίταζε μὲ γλήγορη ματιά και συναπαντῶντας τὰ μάτια του στρέφηκε ἀποτομα.

KΟΥΒΕΝΤΕΣ

A P N A

Στὸν Ταγκόπουλο.

Πύργος παλαικός, μὲ χτισμένα ὡς μὲ τὴ μέση τὰ παρεθύρια, μὲ πολεμότροπες τὲ κάθε του ἐγκανάρει στὸ λιακὸ(¹) εἶναι ἀραδιασμένα, παλιὰ και σκουριασμένα σύνεργα φτύσια, ἀξίνες, αἰνιά, ἀλέτρια. Ὁπου ἡ φωτογωνιά, διόγυρα φαθιά στρωμένα μ' ἀντρομίδες. Κάπια τροκάνια κρέμουνται και κουδούνια περασμένα σ' ἀγριολίσιες βέργες, και δρεπάνια, βεδούρες, κοφρίνια λυγίσια, και τομάρια ἀπὸ τσακάλια διὸ καρφωμένα ἐπλωτὰ στὸν τοῖχο. Διὸ κασσέλες μὲ ζουγραφιστὰ ἀπάνου ἐλάφια και τράγους. Ἀπάνου τους ἀκουμπισμένα ἔνα χωνί, μιὰ κρισέρα, ἔνα κόσκινο, διὸ κέδρινα κανάτια, ἔνα ρογή του λαδιοῦ, και σὲ μιὰ ἀγκανή ἔνα σκαριόδι μεγάλο γιὰ τὸ ζύμωμα. Στὴ φωτογωνιά κάθεται δ. γέρος, και δ. ψηλὸς πλουμιδιασμένος(²) λυχνοστάτης στέκει ἀπάνουθε του μὲ κρεμαστὸ στὴν κορφή του τὸ λυχνάρι: και τοῦ φωτίζει τὴν σφῆ. Γέρνει συλλογισμένο τὸ κεφάλι μὲ τὰ κιτρινογυάλιστα μαλλιά που κρέμουνται στοὺς ὄμοις του δαχτυλιδωτά, και τὰ μάτια του ἀσάλευτα τηράζουνε τὴ φωτιά· τὸ γένια του κάτασπρα τρέμουνε σὲ κάθε βαθειά του ἀνάστα, ποὺ ἀναστηκάνονται τὰ δασιά του στήθια, ἀνειχτὰ και πλατειά. Τὸ κούτελο του σὰν πλέκα πηγαδιοῦ φαγωμένη ἀπὸ τὰ σκοινιά του ὑδρεμοῦ(³), φέρνει τὶς ζάρες ὡς μὲ τὰ πυκνά του φρύδια, κι' ὡς μὲ τὰ μελίγγια του. Ἀπὸ πάνου του, στὸν τοίχο κρέμουνται ἀραδιαστὰ καρυοφύλια, ἀσημοκουμπούρες, μιὰ καραμπίνα, ἔνας μπαλτάς, χαρυπιά μὲ χέρια κοκαλένια, διὸ γιαταγάνια. Στὴν ἄλλη ἀκρη τὸ κονοστάσι. Μιὰ Παναγία καθισμένη σὲ θρόνο βαστάει στὴν ἀγκαλιά της ἔνα παιδί, τὸ Χριστὸ, μὲ φουσκωμένα μάγουλα και γουρλωτὰ μάτια· κείνη δείχνεται σκοτεινὴ και θιλιμένη. "Ενας Ἀπ-γιάννης, μὲ τριχοῦσα(⁴) διπλωμένος, ξυπόλυτος, μὲ ἀγγριά γένεια και μαλλιά σγουρά. Τὸ καντήλι φωτάει θαμπά. Κάτωθε ἀπὸ τὸ κονοστάσι κάθονται

οἱ δυὸ ἀδερφάδες. Διαφαίνουνται οἱ μορφές τους θαμπά, σὰν σκαλισμένες στὴ μαύρη πλάκα τῆς θλίψης, στὸ μουχρωμένο χάλκωμα. Η Ἀριστούλα σηκώνει τὰ μάτια πρὸς τὸ κονοστάσι δεητικά, κι' ἔνα δάκρυ μισοκρέμεται στὶς κῶχες τους. Η Ἀρνα τὰ χαμηλώνει ἡσκιώμενα ἀπὸ μετάνοιαση και συμπόνια, και τὰ χεῖλα της γραμμιώτα και σφιγμένα τὴ δεῖχνουνε συγκρατημένη ἀπὸ παράπονο. Στὰ χαλκομέλαφα κούτελά τους πέφτουνε τὰ κορακάτα τους μαλλιά, κάπου ἀπὸ τὰ μαύρα γεμενιά τους, τὰ πλουμιστὰ στὶς κῶχες μὲ περιπλεγμένες βέργες ἀμπελίσιες. Τὰ χέρια πότε κι' ἀργά σαλεύουνε νοητά. Η Ἀρνα σηκώνεται κι' ἀργά βαδίζοντας σὰν ἀπὸ λείψανο, περνάει ἀπὸ τὸ μεσάντρο(⁵) στὴν ἄλλη κάμαρα, και τὸ κορμί της φαντάζει κυπαρίσσι μαύρο στὴ νυχτιά. Ἀπὸ τὴν ἄλλη κάμαρα περνάει στὸ λιακωτὸ βγαίνοντας ἀπὸ τὸ πορτάκι, και κεῖ καθεταῖ, ώσταν τὴ Μοίρα.

Ο γέρος κουνάει: θλιβερὰ τὸ κεφάλι του, πικροχαμογελάει και λέει: "Η φαντασία μου ἀρμενίζει στὸν εὔτυχο καιρό· κι' ἀργοίκων στὸν Πύργο τὴ θέμελα στοιχειωμένα μιλήματα και καλέσματα χαρούμενα, σὰν στὸν δινειρά μου· ἔρχουνται τὰ μιλήματα διόγυρα μου και χρονοπάνες· και γώ, σὰν τὸ παραμύθι, γελάει και χαιδεύει ἀραδιαστὰ τὰ κεφάλια τους. Και τὰ ρωτῶ, σὰν στὸν δινειρά μου: Ποῦ κείτετε, ποῦ τραβάθετε, και τίνα κόσμο κατοικάτε, κακόμοιρα κεφαλικά; Και κείνα τότες παιζογελῶντας με μοῦ σκούπανε μὲ φωνές χαρούμενες, τάχα, και μὲ κλωθογυρίζουνε μὲ βουή· και τότες, ἔτοι μοῦ φαντάζεται, νὰ λέω μιὰ προσευκή στὰ κονίσματα, στὴν Παναγία τοῦ Πύργου μας, και σηκώνουμας, παγαίνω κατωθεῖς Τους, και λέω: Περικαλῶ τὴ χάρη, περικαλῶ τὴ δυναμην συ παντοδύναμε· καλόγρωμη βουλή και τίμια, φώτισέ μας νὰ είναι ή στράτα μας ή ζρονιμάτα και ή ὄρμήνια(⁶). Περικαλῶ και δέουμαι, σκέπο(⁷) μας ἀπλώνε τὴ χάρη σου, δις: καιρός νὰ διώξω ἀπὸ τὸ νοῦ τὸν κόσμο του χαμοῦ.—Σταματάει, τηράζει τώρα τὴν Ἀριστούλα ποὺ τὸν ἀκούει προσεχτικά:—Αἴ, ἀγγονία μου· ξέρε πώς τὸ μάτι μου παει ὡς μὲ τὸ σπλαχνό σου. Γιατὶ στὴν ἀνεβλόγητη ἀγκαλιά νὰ πάξη πέσης, νὰ παραδοθῆς; "Α, κι' ἔκκψεις, μὲ ταβανώσεις. "Ελα ν' ἀκρομικεστῆς μέσα μου, σταῖς τὸ δά-

1) Εἶδος ταρατσας.

2) Κεντητάς, ζουγραφισμένας.

3) Παιρών νερό· κουβαλάνω νερό·

4) Εἶδος καπότας ἀπὸ γιδίσια τρίγα.

5) Μεσογώρισμα.

6) Συσσουλή.

7) Πραστειά.

— Ναι, εἶπε.
— Γιατὶ: ρώτησε δ. Βερετιέφφ ρήγηντας μαριά τὸ κλαδί. Η Μαρία σώπασε πάλε.

— "Ἐπειτα ἔχετε δίκιο ναστετε θυμωμένη μαζί μου, εἴπε δ. Βερετιέφφ, θέτερα ἀπὸ μικρή σκέψη. Πρέπει νὰ μὲ πιστεύετε δη; μοναχά γιὰ ἔνα κακὸ ὑποκείμενο, μὲ ἀκόμα...

— Δὲ μὲ καταλαβαίνετε, διέκοψε δ. Μαρία τὴν εἰματιά θυμωμένη μαζί τας δὲν εἴμαι γιὰ μένα.

— Μά γιὰ ποιόνει λοιπόν;

— Γιά σᾶς τὸν ίδιον;

— "Ακόμα, εἶπε, ἀκόμα κείνη ἡ σκέψη που